

7807

పీఠిక.

మాధవశతకమును వ్రాసినది అల్లంరాజు రంగశాయికవి. ఈయన బహుగ్రంథనిర్మాతయు సుప్రసిద్ధకవియునగు అల్లంరాజు సుబ్రహ్మణ్యకవివర్యుని కుమారుడు. ఉభయభాషాకవి. అవధానవిధానని పుణుడు. ఈకవివ్రాసినయాంధ్రీకరణమగు చంపూరామాయణమువలన నీయన ఆరామద్రావిడబ్రాహ్మణుడనియు బీతికాపురసమీపస్థమగు చేబ్రోలు నివాసి యనియు దెలియుచున్నది.

మాధవశతకము నీకవి ప్రాథమయస్సనందు రచించెను. రచనకాలము శాలివాహనశకాబ్దములు 1837 అనుటచే శతక మిప్పటికి బదిసంవత్సరములక్రిందట బూర్తిచేయఁబడినటుల స్పష్టమగుచున్నది. ఈశతకము పీఠికాపురవాస్తవ్యుడగు కుంతీమాధవస్వామి కంకితముగా రచింపఁబడినటుల దొలిపద్యమువలనఁ దెలియనగును. ఈశతకమునందు శ్రీకృష్ణలీలలు విపులముగా నభివర్ణింపఁబడినవి. శతకకర్త జీవత్కవియు విమర్శనిపుణుడును నవయుగమున నున్నవాడును నగుటచే నీశతకము నాగరకులకు రుచించునటుల భావసమన్వితముగ వ్రాసెను.

ఈ శతకమునందలి ప్రతిపద్యముభక్తిరసోద్వోధకమై మృదుమధురభూయిష్ఠమై శ్రావ్యముగ నున్నది. ఏనుబదియెనిమిదవపద్యము మొదలుకొని పండ్రెండు పద్యము లంత్యనియమాలంకారముతో మనోజ్ఞముగ రచింపఁబడినవి. పదజటిలము, నియమపరిపాటి, ధాన్యసౌష్ఠ్యము బట్టిచూడ నాయాపద్యములు కృతుల కాశ్వాసాంతములందుఁ జేర్పఁదగినవిగాఁ దోచుచున్నవి.

తొలుత నీశతకము కీ॥ శే॥ చెలికాని లచ్చారావుగారి శతకసంపుటములందు ముద్రితమయ్యెను. పిదప మే మీ శతకమును బ్రచురించుటకు అనుజ్ఞనొసంగి మాయుద్యమమునకుఁ దోడ్పడిన శ్రీ అల్లమురాజు రంగశాయికవిగారియెడలఁ గృతజ్ఞులమగుచున్నాము

శండూర్పేట,
చెన్నపట్నం.
26-1-1926.

ఇట్లు,
వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రిలు
అండ్ సన్స్.

శుభమస్తు.
మాధవశతకము.

మ. శ్రీపీఠాఘరమందు భక్తులను రక్షింపం దలంపూని
త, ద్వాప్యపారంబులఁ జక్కఁ జేయుచుఁగిరీటాద్యు
త్తమాలంక్రియల్, దీపింపఁ జిలునవ్వుమోము
దగఁ గుంతిదేవితేతం బ్రతిష్ఠాపూజల్ గనియు
న్న నిఁ గొలిచెదఁ స్వామి హరి మాధవా. 1

శా. క్రూరుల్ చేసెడి దుష్టకృత్యములఁ బోఁగొట్టంగ
శిష్టావళుల్, ప్రారంభించిన సాధుకృత్యములఁ
గాపాడంగ నూహించి పా, ల్పారఁ యాదవ
వంశమందు జననంబై మున్ను శ్రీకృష్ణుడఁ,
వేరన్వర్తిలినాడ వీవెకద నేవింతు న్నినుఁ
మాధవా. 2

మ. తొలిధర్మజ్ఞులు పాండునందనులనుఁ దుర్యో
ధనుం డెన్నికొం, దలముల్ గూర్పదలంచినఁ
భవి భవత్కారుణ్యయ్యగీక్షణం, బులచే నయ్య
విగీటణంగుచు శుభంబుల్ వారి కెల్లప్పుడుఁ, గ
లిగెఁగావున నీవు సాధుజనరక్షఁ జేయుదా
మాధవా. 3

మ. వినుకుల్ వేయికనేల కూళయు నజామిళుం
 డు నారాయణా, యనుచున్ దాను నిజాత్తజం
 బిలువఁగా నమ్మాధు నెంతేదయన్, గనుచున్
 వానికే గాలకింకరులసంఘాతంబుచే సంభవిం,
 చినబాధల్ దొలగించి మోక్షపదవిం జేకూర్చి
 తొమాధవా. 4

మ. దురితాత్ముం డగుకైటభుం డనెడుదైత్యుం డెల్ల
 లోకంబులం, దురుహింసాన్వితకృత్యముల్ సలు
 పఁగా నుద్యన్తహాక్రోధ విస్ఫురితస్వాంతుండ
 వౌచు నయ్యసురుని న్భోరన్ వడింగిఁబ్రభూ,
 భరము న్తాన్నినవాండ వీవెకడ దేవా శ్రీహరి
 మాధవా. 5

మ. అల రాధానలినాయతాక్షిపయినత్యంతాసుర క్తుం
 డవై, లలితంబై సుమనోజ్ఞమైన సరసాలాంబు
 లన్ లీలతో, బలుకన్ డాయుచు యామలనాం
 బువులలో బల్తాటు క్రీడావిచే, ప్తులుగావించి
 తదంగనామణిని హృష్టంజేసితొ మాధవా. 6

మ. కపటస్వాంతమునోడఁ బూతన విషాక్రాంతస్త
 నద్వంద్వయై, నిపుణత్వంబున నీకుఁ బెల్గుడుప
 నానీచాత్మభావంబు నీ, పు పరబ్రహ్మమవౌటచే
 నెఱిగి యాపూఁబోడిప్రాణంబు లొ, క్కపరిన్

బీల్చి వధించినాడవు జగత్కళ్యాణదా మా
ధవా. 7

మ. పటుకేయూరపరిష్కృతంబయిన నీ బాహుచతు
ష్కంబు ది, క్షుటముల్ నిండినశోభతోనెనయఁ
బద్నాల్గెనలోకాళి యు, త్కటభారంబువహిం
తు వీవని జనాఘం బెన్ను నే నీవయా, స్ఫుటవీ
మోవళి సోకి రక్షనిడునంచున్ దెల్పెదన్ మా
ధవా. 8

మ. యమునాతోయములందు గోపికలతో నానంద
మొప్పున్ విహా, రము గావించుచు శీకరంబుల
రుదారన్ జల్లుకొన్నట్టి కా, లమునన్ వారికిఁ
గల్గినట్టిసుఖము ల్వర్జింప శక్యంబె యా, ప్రమద
ల్చేసినపుణ్య మెట్టిదియొ చెప్పంజాలనో మా
ధవా. 9

శా. శూరుండౌ సరకాసురుండు జగముల్ ట్కోభిం
పఁగాజేసి చెన్నారంగాఁ బదియాలువేలనృపక
న్యాశ్రేష్ఠులన్ బల్కిచే, గారాగారముఁ జేర్ప
నయ్యసురునిన్ ఖండించి బంధస్థలౌ, వారిన్ నీవు
వదల్చి యందఱ సుఖంపంజేసితి మాధవా. 10

శా. నీతోడన్ సహకారులై నిరతమున్ నీసత్కృ
పాపాత్ములై, గోతండంబుల మేపుగోపకులు నె

క్కుల్ గా భవద్వేణు సం, జాతంబుల్ ఘనగీత
ముల్ విని యతిశ్రావ్యంబులై యుంట సం, ప్రీతి
బొందిరి వారొనర్చిన తపశ్రీయెట్టిదోమాధవా.

శా. రాసక్రీడలానర్ప గోపక వధూరాజ్యంతరస్థుం
డవై, నానాగ్రంబున చూక్తికం బమర మంద
స్తేరవక్త్రంబునో, భాసిల్లంగను దొంటినోముల
ఫలంబాయంచు వా రెన్నఁగన్, నీసాన్నిధ్యము
వారి కబ్బెనుగదా నిత్యంబు శ్రీమాధవా. 12

శా. నీసందర్శన మాచరించిననరుండే మోక్షముం
బొందెడున్, నీసేవన్ సతతం బొనర్చుపురుషుం
డే మంచి ధన్యాత్ముడౌ, నీసూక్తుల్ వినినట్టి
మానవులకున్ నిత్యంబు వైకుంఠసం, వాసంబబ్బు
నటంచుఁ జెప్పఁగఁదగున్ బక్షిద్ధ్వజ మాధవా.

శా. నిన్నున్ జూడని కన్ను లేల యెపుడున్ సీస్తో
త్రమున్ జేయలే, కున్నున్ జిహ్వాయదేల నిన్ను
మదిలో నూహించి ధ్యానింపలే, కున్నున్ జిత్త
మదేల నీకుఁ గుసుమవ్యూహంబుచేఁ బూజలన్,
బన్నున్ లేని కరంబదేల యనుచున్ వాక్రుచ్చె
దన్ మాధవా. 14

శా. నీయాలింగన సౌఖ్యముం బొరయ నెంతే గోరు
చున్నట్టి స,త్యామౌషామణియున్ మొదల్గులు

గు సజ్జాతుల్ నినుంజూచువా, రై యుద్వా
హముబొంది రట్టిచరితం బాలించు మర్త్యాళికి,
బాయ్ సంస్మృతిపాశబంధములు సంభావిం
పగ్గ మాధవా. 15

శా. నీనామంబు స్మరించెనేని దురితానీకంబు నిర్మూ
లకం, దౌనంచు మదిలోడలంచుచును నిత్యం
బు భవన్నామమే, శ్రీనారాయణ వాసుదేవ
యనుచు గృష్టా స్మరింతు జుమీ, దీనుండ
న్నను బ్రోవుమికరుణతో దేవాహరీమాధవా.

మ. తొలి సాధుండు గజేంద్రు డమైసలిచే దుర్వా
రబాధా ప్తి వి,హ్వలుడై నిన్ను హరిహరియను
చు బ్రోవ వేడుకోగా దయా, కలితస్వాం
తుడవైన సీవు మొసలి కొండించి నాగేంద్రు
నిం, పలర బ్రోచితి వయ్యెడ మనుషుమ
య్యా నన్ను శ్రీమాధవా. 17

శా. సోమాదిత్యులు నీకు నేత్రయుగమాచు జీక
టింగొట్టియు, ద్దామంబై నవెలుంగు లోకముల
కొండ జేయుచున్నారు ను, న్నామందాకిని నీదు
పాదములయందావిర్భవించెంగదా, నీమాహాత్మ్య
ము నాకెటుంగవశమే నేమాధుండ మాధవా.

మ. అలబాణాసురు డాజిరంగమున డాయన్వచ్చి

నన్ వాని దో,ర్బలదర్పంబు నణంచి తద్భుజస
హస్రంబుం బడంగొట్టి ము,త్కలితుంగా ననిరు
ద్ధునిన్ సతి నుమాకన్యన్ వడిన్ దెచ్చితౌ,తలమే
తావకదోశ్చతుష్కపటుసత్వంబెన్నఁగన్ మా
ధవా. 19.

మ. మురదై త్యేంద్రుని సంహరించి మధుఁడన్ పూ
ర్వామరాధ్యక్షునిన్, దురమందున్ బఱిమార్చి
కేశిలలాంధోనాయకుంగొల్చి ము,ష్కరుడైవ
ర్తిలు వజ్రనాభదనుజున్ జక్కాడి నీవీ వసుం,
ధర నిష్కంటకః జేసినాఁడవు మహాత్మా మ్రొ
క్కెదన్ మాధవా. 20.

మ. అతిదారిద్ర్యము నొంది విప్రుఁడు గుచేలాఖ్యుం
డు నీబాల్యమి, త్రతనాత్మందలపోసి పిమ్మట భవ
తాన్నిధ్యముంజేరి నీ,కతఁడర్పింపఁగ దెచ్చినట్టి
యటుకుల్ హర్షంబుతో మెక్కిభూ,రిత రైశ్వ
ర్యములిచ్చితీవతనికిన్ శ్రేయఃప్రదా మాధవా.

శా. నీకున్ వాహనమై ప్రపత్తిఁగనుచున్ నిన్ను
స్ఫుజాగ్రంబునన్, జేకొంచున్ వహించునట్టిఁ
డగు పక్షిసావామి పుణ్యంబులన్, నాకుం బేర్కొ
నఁగాఁదరంబె యెపుడుం దల్పంబు దానొటచే,
నాకాకోదరరాజు పుణ్యము లగణ్యంబుల్ గదా
మాధవా. 22.

శా. భూనేతల్ ఘనగర్వయుక్తు లగుచున్ బోషిం
పకున్నా రిక, న్నానంబొనెడ సంతసంబు నవమా
నంబై నచోఁ జింతయు, న్నానంబూని నిను న్బజిం
చెద మదిన్ నావైఁబ్రసాదింపు మ, య్యా నీవే
గతి నీవదాబ్జముల నేధ్యానించెదన్ మాధవా.

శా. నీవావిష్టుల వంచుదానెటుంగమిన్ నీరేజగ
ర్బుండోగిన్, గోవత్సంబుల నాలదాచు గను
గో గోవత్సరూపంబులన్, నీవే దాల్పుగ నబ్బు
రంబున వాణీజాని నీస్తోత్రముం, గావించెంగ
ద నీదుమాయ దెలియంగా శక్యమే మాధవా.

శా. ధీచాంచల్యము దేవదానవుల కొందింపన్ జగ
న్తోహనం, బొచున్నట్టి స్వరూపమె త్రి యమృతం
బాదేవతారాజీన్, బ్రాచర్యంబుగ నిచ్చి రా
క్షసులకున్ రాకుండగాఁ జేసితొ, నీచర్యల్
మిగుల నివ్విచిత్రముగఁ గాన్పించుంగదా మా
ధవా.

25

మ. ప్రకటంబై తగుమల్లయుద్ధ మరుదారన్ జేసిచా
ణారము, ప్రికులంబట్టి వధించినాడ విక దుశ్శీ
లాన్వితం గంసునిన్, వికటాకారుని సహరిం
చితివి పృథ్వి స్తీవు గోపాలబా, లకరూపంబున
నున్న దేవుడవు నిన్ శ్లాఘించెదన్ మాధవా.

మ. వికృతాకారిణి నాత్రివక్రను దయ స్వీక్షించి
 నీవప్పురో, నికరంబెల్లను మెచ్చుకోఁ దగినదానిం
 జేసితొ ద్రావదీ, ముకురాస్యామణి కీవ నిర్మిత
 ములౌ పుట్టంబులంఘూర్చి యా, మెకు మానంబు
 ను గాచినాడవు జనులైచ్చంగ శ్రీమాధవా. 27

మ. కొలువై తుంబురునారదాదులగు భక్తుల్ వల్ల
 కీగాన ము, జ్వలతఁ జేయఁ దదీయగోష్ఠిఁదగు
 చుఁ వైకుంఠమందున్న నీ, యలఘుప్రాభవ
 సంప దున్నతులఁ గన్నార నివలోకించు వా, రల
 కుఁ మ్రొక్కినఁ బాపముల్ దొలఁగి దూరం
 బొగదా మాధవా. 28

శా. నీచారిత్రములం బరింప శుభముల్ నెక్కించు
 నుండుఁ సదా, వాఘాకౌశలిచేత నీదునుతు
 లఁ వాక్రుచ్చిన న్నారి కౌ, రా చేకూరుచు
 నుండెడిఁ సకలతీర్థస్నానపుణ్యంబులుఁ, నీచేలో
 కము లుద్భవస్థితిలయా స్వీతంబులౌ మాధవా.

శా. నీవక్షులమందు బాలరవికాంతిం గేరఁగాఁజూ
 లుచుఁ, తీర్తి భాసిలునట్టి కౌస్తుభమణి స్వీక్షిం
 చిన న్నాఁడు మో, హావేశంబులఁ బాసి జ్ఞానకలి
 తుండై మోక్షముం బాల్పడుఁ, దేవా నీవుధ
 రించు చిహ్నమయినఁ నిన్బోలు నో మాధవా.

- శా. సీపాదార్చన మెన్ని జన్మములకేనిక జేయ నాక
బ్బునే, సీపంచాక్షరమంత్ర సజ్జపము నే నిత్యంబుఁ
గావించెదన్, సీపాదానతభక్తబృందములతో
న్నేహంబు గావించు న, య్యాపద్ధాక్ష కృప న్నను
న్తనుపుమా యశ్రాంతమున్ మాధవా. 35
- మ. నినుఁగన్నట్టిది యైనదేవకీ పురంద్రీరత్న మైయొ
ప్పు న, వ్యనితాగర్భము పావనంబునొనరించం
బుట్ట మున్నామె నో, చిననోముల్ ఫలియింపఁ
జేసితివనన్ శ్రీకృష్ణరూపంబుతో, డను గోపాల
కబాలురంగదిసి యాటల్నేర్పితౌ మాధవా. 36
- మ. వసుదేవుండు తపోవిశేషములు పూర్వంబందుఁ
జేయంగ సం, తసమొప్ప న్ఫలియించినట్టిఫల
మీతండంచుఁ దా హృష్టమా, ననుఁడై నిన్నుల
నందగోపకునియింటన్ జేర్పఁబుత్తెంచుచో, వస
మై యామునతోయమీవరుగఁ ద్రోవంగూర్పదే
మాధవా. 37
- మ. తనదుగ్ధంబులనిచ్చి పెంచిన యశోదాదేవి పు
ణ్యాళియిం, తని లెక్కింపఁగ శక్యమే యెవని
కేహస్తంబుతోదువ్వచున్, నినునాడించుచుఁ
జంకఁ బెట్టుకొని పానీయంబులం జోయుచుం, డిన
దై యర్చిలి ముద్దుఁ బెట్టుకొనియెన్నే రొప్పంగన్
మాధవా. 38

మ. అలనందుండు నిజాత్తజం డవని నీకత్యంతముం
 బ్రేమ జొ,బ్బిలంగ న్నూపలలంకరింపంగని సంప్రీ
 తుండవై గొల్లపి, ల్లలతోడ నివహరించి నాడవు
 సులీల నీ చరిత్రంబు ని, చ్చలు నాత్తందలపో
 యువారలకు నాశ్చర్యంబగు మాధవా. 39

శా. పాకారాతిదురాగ్రహంబున శిలావర్షం బహో
 రాత్రముల్, వీకన్ దాఁ గురిపింప నంత మొద
 పుల్ భీతిల్ల గోవర్ధనా, ఖ్యాకం బైనగిరింద్ర
 మెత్తివెస నీవాగోపగోపాలి క, స్తోకంబైనసుఖం
 బొసంగితివి నీదోశ్శక్తిచే మాధవా. 40

మ. పరకాంతా పరవిత్తనిస్పృహఁడనై స్వామీ
 భవద్ధ్యాన త, త్పరబుద్ధిన్ విషయోపభోగము
 లపై వాంఛ నివసరించి నీ, స్తరణంబే యొనరిం
 చుచుంటి నిక నీచారిత్రమాలించుచున్, బర
 మానందము డెందమందెనని నిన్సార్థించెదన్
 మాధవా. 41

మ. అలసాశ్వక్షితినేత సౌంభకవిమానారూఢుడై
 కిన్కచే, గలహంబుం బొనరింపఁగా నతనిపైఁ గౌ
 మోదకి నీమహో, జ్వలశక్తిం బడవేసి గండ
 ణచితత్ప్రాణంబులొక్కుమ్మడిన్, దొలంగంజేసితి
 నీవకావె సకలాపుల్ మెచ్చంగ మాధవా. 42

మ. అనివార్యుం డగునట్టి కాలయవనుం డనావ్ఱుడు
యుద్ధంబొన, ర్చిన వాని న్తుచికుందసంశ్రిత ధరి
త్రీభృద్గుహాంతంబునన్, జనఁగాఁజేసి ముసీంద్రు
చేత నతని న్జంపించి యచ్చానిచే, ననుకూలస్తు
తు లొందినాఁడవుగదయ్యా శ్రీహరీ మాధవా.

మ. నినుఁబూజింపఁగ ధర్మనందనుఁడు యత్నింపన్
దదుద్దేశము, నివిని యంతన్ శిశుపాలుఁ డాగ్ర
హముచే నిన్ దూలగానవ్వు డా, తనిశీర్షంబును
ద్రుంచినాఁడవు సభాస్థానంబున న్నభ్యులే, ల్లను
మెచ్చంగ భవద్విదూషకులు నేలంగూలరే
మాధవా. 44

శా. కాళిందీప్రాదమందుఁ గాళియమహాకాకోదరుం
డంబువుల్, క్షేత్రజ్వాలలనిండఁజేసి జనుల
నేవధింప నీవప్పుడా, వ్యాలోద్ధర్వమణించి తచ్చి
రములం దంఘ్రిద్వయంబుంచి స,ల్లీలన్నాట్య
మొనర్చినాఁడవు ప్రజలైచ్చంగ నో మీధవా.

మ. సమరాజేయపరాక్రముండగు జ రాసంధుండు
నీతోడ యుద్ధముఁ గావింపఁదలంచుచున్న తటిఁ
దద్భాహాసముద్రిక్తగ, ర్వము వారింపఁగ భీము
నిన్ జొనిపి సంగ్రామంబున న్వాని నం,తము
నొందించితి వబ్బురంబుగను తుద్రధ్వంసకా
మాధవా. 46.

శా. శ్రీరంగంబున రంగనాయకుడవై చెల్వొంది
భద్రాద్రిలో, శ్రీరామాఖ్య వహించి నీలగిరి
లో శ్రీనుజ్జగన్నాథుడ౯, పేర న్నర్తిలి శేషశై
లమున తీవి నేవొకటేశాఖ్యఁ జెన్నారం బూని
నవాడ వీవాకడవే యై యుంటివో మాధవా.

శా. నీకు న్ద్రొక్కెద నీదునేవకులతో నెయ్యంబుఁ
గావించెద౯, నీకీర్తిం గొనియాడెద న్ననసులో
నీధ్యానముం జేసెద౯, నీకెవ్వారును సాటిలేర
నుచు నే నిత్యంబు వాక్రుచ్చెద౯, నాకు న్తోక్ష
మొసంగఁగావలయు శ్రీనారాయణా మాధవా.

శా. నీవే విద్యల కెల్లఁదానకపువై నెక్కొంచు
సాందీపఘా, దేవశ్రేష్ఠునిచెంత విద్యలనుబూర్తి
న్నేర్చికొన్నాడ విం, కావిద్యన్నఱి పూర్వజన్మకృ
తపుణ్యం బెట్టిదో యేరికి౯, భావింపం దరమా
నె భక్తజనకల్పక్షౌరుహ మాధవా. 49

శా. ఆపత్కాలమునందు నీస్థిరణ మత్యంతంబుఁ
గావించిన౯, గాపాడంగఁ దలంతునీవు వనిలోఁ
గార్చిచ్చు వేష్టింపఁగా, గోపస్త్రీలును గోపబాల
కు లనేకుల్ వేడఁగా నప్పుడా, యాపక్షు న్నరి
యించి ప్రోచితివి కావా యందఱ౯ మాధవా.

శా. చోరుండై తగుసోమకుండు ద్రుహిణశ్రుత్య

త్కరంబెల్లఁ బెం,పార స్తుచ్చిలి వార్ధిఁదాఁగఁ
గని నీవవ్వేశ మత్స్యంబవై, యారఁక్షోధిపుఁ జం
పి వేదసముదాయంబు న్వడి నైచ్చి యం,భోరు డ్డ
స్తున కిచ్చినాఁడఁ సతఁడామోదింపగన్ మాధవా.

౪. అమృతంబు స్ఫుజింప దేవ దనుజుల్ యత్నిం
చిమంథాద్రిఁ గ,వ్వముగాఁ బన్నగరాజు రజ్జు
పుగ నొప్పంజేయుచు న్బాలసం,ద్రము బల్లిన్
ధియింప నీవపుడు హర్తస్వామివై యానగేం,
ద్రము నీకర్పరమందుఁ బూనితివి ధీరగ్రామణీ
మాధవా. 52

౫. అవని స్థాపనుజుట్టినట్లుఁగ హిరణ్యాక్షుండు
చుట్టంగ నీ,పు వరాహాకృతిఁ దాల్చి యాదను
జుని నోర న్వడింగూల్చి యీ,భువి నీకొమ్మనఁ
బూని ప్రోచితివి నీభూరిప్రభావంబుఁ జె,ప్పవ
శంబెవ్వరికైనఁగాదు వికచాజ్ఞాతాక్ష శ్రీమా
ధవా. 53

౬. అవిభేద్యాశయుఁ డాహిరణ్యకశిపుం డత్యుగ్ర
కోపంబుతో, భవదీయాంఘ్రిసరోజ భక్తవ
రుండా ప్రహ్లాదు బాధింప మా,నవసింహాకృతిఁ
దాల్చి రాక్షసుని పెన్వక్షంబు భేదించి భ,క్తవ
రుంబ్రోచితి వీవకావె దురితాఘధ్వంస శ్రీమా
ధవా. 54

మ. బలిదైత్యాగ్రణి వంచనంబు నొసరింప న్వామ
నాంగుండ వై, యిల మాడంఘ్రులుమాత్రమీ
వడిగి యీపుకీడివు జ్జాలమిన్, దలపై వాని
నిఁద్రొక్కి నాగభువనస్థానంబునన్ జేర్చితే, జల
జాతాక్ష భవత్రభావమెఱుంగ న్మక్యంబె
శ్రీమాధవా. 55

మ. జమదగ్నితృభవుండవై సకలరాజన్యాళియు
న్నీదుక్రోధమహాగ్నిస్ఫుటకీలకు న్మలభబృందం
బై చనన్వారి ర, క్తముచేతం బితృదేవతర్పణ
ములం గావించి హర్షించితీ, వమర స్నీయవ
తార మద్భుతకరం బయ్యెంగదా మాధవా. 56

మ. శమదాంత్యాదులఁ బూని పంక్తిరథ కౌసల్యా
తనూజుండవై, ప్రమ థాధీశధనుస్సుఁగూల్చియ
పుడవై దేహిఁ బెండ్లాడి దుర్దములౌ రావణ
కుంభకర్ణులను యుద్ధంబందుఁ జక్కాడి యీ,
క్షమ నిష్కుంటకఁ జేసినాడవు సురల్ శ్లాఘిం
పఁగన్ మాధవా. 57

మ. యదువంశంబుముదంబునొంద బలరామాఖ్యం
డవై రేవతీ, మది రాక్షీమణిఁ బెండ్లియై ముసల
ముం బల్లాంగలంబూని దుర్మదుండై నట్టి ప్రలం
బరాక్షసునిఁ బోరన్దున్తి కాళిందియన్, నది మర్దిం
చినవాడ వీవె జగదానందప్రదా మాధవా. 58

మ. పరమానందము భక్తకోటికి నిడ నౌబద్ధస్వరూపుం
డవై, దురితధావంత దివాకరుండవగు చు న్దుర్వా
దముల్ మాన్పి సుస్థిరచి త్తంబున నిన్నుఁ గొల్పు
మనుజశ్రేణి న్నదా ప్రోచుచున్, గరిమన్ లోక
ము నేలుచుంటివి కటాక్షంబొప్పుగన్ మాధవా.

మ. కలికి స్వాకృతిఁదాల్చి దుష్టజనసంఘధ్వంసముం
జేయ ని, స్తులదోర్విక్రమము న్వహించి విలస
త్తుం గాశ్వరాజంబువై, లలిఁగూర్చుండి కరంబునం
దుఁ గరవాలంబూని తద్దుష్టని, ర్దశనంబుం బొన
రింతు వెంతయు జగత్సంరక్షకా మాధవా. 60

శా. ఈవే తండ్రివి తల్లివీవె చెలివీవే ప్రాణమిత్రుం
డవున్, నీవే నాకిక సద్గురుండవయిన న్నీవే సహా
యుండవున్, నీవే యాపదలందు రక్షకుండవు
న్నీవే సుమీ భ్రాతవున్, నీవే గావున నిన్ను భక్తిఁ
గొలుతు న్నిక్కంబుగన్ మాధవా. 61

శా. నీమండస్థిత మాసుధాంశుకిరణాసీకస్ఫురచ్ఛం
ద్రికా, భూమాభిఖ్యుఁ దిరస్కరించి కలశాంభో
రాశి సద్వీచికా, స్తోమంబు న్నిరసించి భక్తులకు
నస్తోకానుకంప న్నదా, క్షేమంబు ల్గులుగంగఁజేయు
వనుచున్ గీర్తించెదన్ మాధవా. 62

శా. నీనేత్రంబులతో భ యెవ్వనికి వర్ణింపం దరంబొనె

ల, క్షీనారీమణికి న్నివాసమగుచుం జెల్వొంది
త్రైలోక్య ర, ఊనైపుణ్యముఁ బూని చూడరు
లకు న్సంధించు భద్రంబులన్, గానన్ దానికి
నద్దియే సరియనంగ నైల్లునో మాధవా. 63

శా. నీదేహంబును గన్నులారఁగనిన స్త్రీలాభ సుంకా
శమై, మోదంబు న్నటియించుఁ దావక భుజం
బుల్ చూచిన న్దల్పశా, ఖాదర్పంబు హసింపఁగాఁ
దగి మదిం గౌతూహలం బూన్పు నీ, వే దైవంబ
వటంచుఁ గొల్తు మదిలో నెల్లప్పుడున్ మాధవా.

శా. కామక్రోధముల న్జయించి మదిలో గర్వంబు
వజ్జించి ని, న్నేమర్తున్యండు దలంచి కొల్చునొ
యతండే శుద్ధధన్యాత్ముడై, తా మోక్షంబును
జెంద నర్హుడని డెందంబందు నే నమ్ముచున్, నీ
మీఁద న్నదినిల్పికొల్పెదను దంక్రీ ప్రోవుమీ
మాధవా. 65

శా. నీశంఖంబు సుదర్శనంబు మొదలౌ నీదివ్యచిహ్నం
బు లెం, తే శృంగారముగాధరించిననరు స్వీక్షించి
నన్ జ్ఞాన మా, వేశించు న్సుకృతంబుగల్గునని
నే విస్మయించిత్తుండనై, నీశుంభద్వారచిహ్నముల్
దలఁచెదన్ నీభక్తుడన్ మాధవా. 66

శా. పాశంబు న్ధరియించి కాలుఁడు నను న్బాధింప

నూహించుచో, లేశంబైన నిను స్థలంఁగలనో
లేనో యటం చెప్పడే, శౌశల్యంబునఁ దావకస్తర
ణముం గావించెద న్భక్తితో, నోశాంతాకృతి
నన్నుఁబ్రోవుము దయాయుక్తుండవై మాధవా.

శా. తర్కవ్యాకరణాది శాస్త్రములు శ్రద్ధాయుక్తి
జర్పించుచున్, దర్శింపం బనిలేదు దాన యమ
బాధ ల్వాయునే యన్యసం, పర్కం జేషియులేక
సీచరణసేవాసక్తుడై యుండినన్, గోర్కుల్వానికి
జేకురు న్భవవిముక్తుడై తగున్ మాధవా. 68

శా. ఘంటాకర్ణుడు యుష్మదాఖ్యను వినం గా రాద
టం చెప్పడున్, ఘంటల్ కర్ణములందుఁ గట్టుకొ
నుటం గాదే తదింహశ్చటా, లుంటాకాత్ముండవై
దయారసము వెల్లుల్లిమ్మఁగా వాని కీ, వంటం
జేసితివయ్య మోక్షము ననాయాసంబుగన్
మాధవా. 69

శా. శ్రీకాంతామణి భూమియుం బదముల స్నేవించు
చుండంగ నా, వైకుంఠంబున శేషశాయివయి
సద్భక్తుల్ మహాభక్తితో, నీకీర్తి నివినుతించు
చున్నతఱినా నీవైభవం బాత్మలో, నేకాగ్రత్వ
మునం దలంచెదను లోకేశా హరీ మాధవా. 70

శా. నీసత్యంబు విధేషణుండె యెఱుంగు న్నీ స్నేహధ

ర్తంబునం, దా సుగ్రీవుడె సాక్షి భక్తజనరక్షా
సక్తి బ్రహ్మాదుడ౯, దాసుండే యగుసాక్షి
నీయభయదానంబందు దంతీంద్రుడే, యాసా
క్షి కృతుడంచు గొల్తు మదిలో నశ్రాంతము౯
మాధవా. 71

శా. ఏలోకంబుననుండి యిచ్చుటకు దా నేతెంచెనో
యింకఁ దా, నేలోకంబున కేగునో యది రవంతే
నాత్మభావింపఁగాఁ, జాలం డెన్ని సహస్రముల్
గడచెనో జన్మంబు లెన్నందగం, డాలోచింప
నరుండునీదుఘనమాయాక్రాంతుడై మాధవా.

మ. వినిన స్త్రీచరితంబులే వినవలె నిష్క్రాంతిమై
నెప్పుడు౯, గనిన స్త్రీభువనైక మోహనకరాకా
రంబె కాంచన్వలె౯, జనిన స్త్రీరుచిరాలయంబు
లకె యిచ్చుం దాజనంగావలె౯, మనిన స్త్రీపద
సేవచే మనవలె న్నర్త్యుండు శ్రీమాధవా. 73

శా. స్వర్లోకాంచితభోగము ల్పది ధృణప్రాయం
బుగా నెన్నుచు౯, నిర్లక్ష్యంబుగఁ జూచి నీదు
పదసాన్నిధ్యంబె నేగోరి యంతర్లక్ష్యంబుగఁ
జేసికొంచు నెదలోనన్నిల్పి ధ్యానింతుఁ జ,
తుర్లీల న్ననుఁ గాంచి ప్రోవుమయ యంచు
స్వేదెద న్మాధవా. 74

మ. నరజన్మం బతిదుర్లభంబనుచు నెన్నుబొల్చెగా
యందు, భూసురజన్మంబు లభించు టుత్తమ
మటంచు న్నేదవేత్తల్ వచిం, తురుగా కట్టిడ్వి
జుండు నీదుపవభ క్తుండయ్యే న్నోక్షముం,బొర
యు న్భక్తివిహీనుఁ డొందంగలఁడే మోక్షంబు
శ్రీమాధవా. 75

శా. ఏజాతి స్థనియించిన స్తతీయుఁ దా నెచ్చోట
వర్తించిన, నౌజన్యాకలితాంతరంగుఁ డగుచు
నసృష్టితోనుండి సీ, పూజల్ చేసినమానవుం
డు సతతంబు న్సౌఖ్యముల్ వొందుచు, ద్దేజ
శ్శాలియునై చిరాయువుగవర్ధిల్లునుభవి న్మాధవా.

మ. తనయుండజ్ఞతఁ జేసినట్టి యపరాధంబుల్ విలో
కించి త, జ్ఞనకుండవిక్షిప్తమించినట్లుగను యుష్మ
ద్దాసుండఁ నేనొనర్చిననేరంబులునైఁచి నాపయి
దయాదృష్టి ప్రసారంబుచే, ననురక్షింపుము
దేవకీతనయ కృష్ణా శ్రీహరీ మాధవా. 77

శా. రంభాదుల్ దన చెంగటఁ నిలిచి యశ్రాంతం
బుఁ గ్రీడించినఁ, సంభోగాదృతి లేశమైనవిడ
దా స్వర్గాధిపత్యం బిఁకఁ, జంభారాతికిబోలె
గల్గినను దృష్టల్ వీడవట్లాట వి, ప్రంభంబొప్పు
గఁగోరుచుంటిని భవతాన్నిధ్యముమాధవా.

శా. అన్యాయాధ్వమునందు వర్తిలకసత్యజ్ఞానయు
క్తుండనై, మన్యూద్రేకసుఖంబులేక గతిసంభా
వించుచున్ నీదు పా, దన్యాసోద్ధితధూళి నాశి
రమునందాల్తు హరేయంచునే, నన్యంగొల్వ
క నీపదాబ్జములనే యర్పించెదన్ మాధవా.79

శా. నిన్నున్లోనస్మరించు మాత్రమున వానిన్
సత్కృపాదృష్టిచే, తన్నీ వెప్పుడుఁ బ్రోచుచుం
దువని పెద్దల్ చెప్పఁగా మున్ను నే, విన్నాఁ
డన్ మణి యార్తరక్షకుండ వీవేకాక జేజేలలోఁ,
గన్నాకుల్ మది నెన్నఁగాఁగలరె నీకన్నహరి
మాధవా. 80

మ. జననంబందినతోడనే కలిగెయుష్మన్నామ సంకీ
ర్తనం, బును నీపాదసరోజభక్తియు భవత్పూ
జాపరత్నంబు గా, వున నాకీవనుకూలదైవమవు
గా బుద్ధి వితర్కించుచున్, వినుతింతున్
నినుసంతతంబు మదిలోవేడ్క హరి మాధవా.

మ. ప్రళయానేహమునందు లోకములు వోవంగా
రహిన్ నీవు ని, శృలతేజోమయ రూపదీపిత
విశేషజ్యోతివై యత్తటిన్, వెలుఁగేకాకృతి
నొందుచున్ జగములీవే వెండిపుటింతువో. జల
జాతాక్ష భవత్సత్త్వము విశ్వవిద్యాలకు
మాధవా.

గ్రంథాలయం 82

కూడ సంఖ్య... 46954
75.2.58

మ. వ్రతముల్ దానము లెన్ని చేసినను దద్వారా
 ణసీముఖ్య పు, ణ్యతమక్షేత్రము లెన్ని చూచిన
 నుదా నాయశ్వమేధాది స, త్కృతువుల్ చేసినఁ
 దావకీన మృదుపద్రాజీవ సేవాసమా, గత
 పుణ్యంబునుబోలఁ జాలవనివేడ్కం బల్కెదఁ
 మాధవా. 83

మ. తులసీదాహములన్ ధరించుకొని చేతుల్ మో
 డ్చి సత్పుండ్రవ, ల్లులు ఫాలంబునదిద్ది శుద్ధపట
 ముల్ శోభిల్లఁగాఁగట్టి ని, చ్చలు నీనామము సం
 స్మరించుచు భవత్సంకీర్తనల్ పాడుచున్, బలు
 మాటున్ నినుసన్నుతించు నరుడే భక్తుండగున్
 మాధవా. 84

మ. జటియైయుండుట ముండియాటయును గాపా
 యాంశుకంబుల్ ధరిం, చుటయున్ జేతులసత్క
 మండలువుఁ గొంచున్ వేషముంబూనుచుం,
 డుటయున్ లోనగునవ్వియెట్టులొసఁగు న్తోక్షం
 బుతృష్ణన్ జయిం, చుటయై నిన్ను భజించుచుండు
 టయైయిచ్చున్తోక్షమున్ మాధవా. 85

శా. ఘోరంబో కురుపాండవాహవమునన్ గ్రూ
 రాత్తులంగెల్వ దో, స్సారంబల్ల కిరీటకీవాసఁగి
 నీచాతుర్యముం జూపుచున్, సారథ్యంబొనరిం

చియాతనికిఁ దత్సంగ్రామసీమన్ జయం, బారన్
నీవొనఁ గూర్చినాఁడ వతిసాహాయ్యంబునన్
మాధవా. 86.

మ. అమృతం బానిన మానవోత్తమునకున్ వ్యా
ధుల్ జరా వృత్తువుల్, క్రమమొప్పందొల
గున్ దలంపభవదాఖ్యన్ నిత్యమున్ సంస్థరిం,
చు వనుష్యాగ్రణికుద్భవంచె నశియించున్ సత్య
వైకుంఠ వా, సమెగల్గున్ సుధసీదు నామసమ
మేచందాననౌ మాధవా. 87

మ. అఘవీరు త్తతిదాత్ర దాత్రలఘుబల్య స్తోగసన్తం
దిర, ప్రఘణార్పవిధి పాత్రపాత్రని శభాస్వ
ద్గోత్రగోత్రా సకృ, న్నిఘసాపాదక గాత్రగాత్ర
మరమాని శ్లాఘ్యదోశ్శక్తిభా, జ్ఞఘవత్పుత్రక
మిత్రమిత్రశశి శుంభన్నేత్ర శ్రీమాధవా. 88

మ. కటిభాగావృతధర్మచేల విలసత్కస్తూరికాచిత్ర
క, స్ఫుటఖండేందు సమానఫాలప్రణత స్తోమ
ద్యుషత్సాల స, ద్వటపత్రాధిశయత్వశీల కమ
లాజ్ఞాతాననాలోల హృ, త్పుట చంచత్కరు
ణాలవాల వినవద్గోపాల శ్రీమాధవా. 89.

మ. అసితాభ్రోపమ కాయకాయదతి భక్తాంహస్త
మస్సూర్యసూర్య సురతొంచిత భావభావభవ

జన్మాధాననై పుణ్యపుణ్యసమూహప్రద సత్క-
థారవ రసజ్ఞాత్యంతమాధుర్యదా,య్యసమానా
చ్చసమాఖ్యమాఖ్యశశ భృత్ప్రించద్యశామా
ధవా. 90

మ. ఖలగంధర్వ ఖలీనఘోరపల భుగ్వ్యశావలీవీన
ని, స్తులకారుణ్యనదీ నగోపతరుణీ దోష్లేష్షణాధీ
నకుం, డలిరాట్టల్పశయాన యోగిజన బృంద
స్వాంతయుంజానశ్రీ, జలజాక్షీసునకౌస్తుభా కవిత
పక్షస్థాన శ్రీమాధవా. 91

మ. కరిరాజార్తి విదారచంద్ర రుచిరంగత్సేరయే
నస్సము, త్కరకుత్కిల శతారదుగ్ధ సరిదీర్ఘంఘర
బృందావనా, చరితాపార విహార సర్వజగతీ సుం
రక్షణాధారశ్రీ, హరిణాక్షీయుగగారభక్త శుభ
దాయకార శ్రీమాధవా. 92

మ. పతగాధీశ్వర యానవేల్లదరి పద్మనాభరుంధాన
ర, క్షితగీర్వాణ వితాన యాదవకుల శ్రేయోద
నిధ్యానరా, జితశంఖారి దధానరాత్రి చరహస్తి
శ్రేణి కాలానభ, క్తతలిజ్ఞాననిదాన యోగివర
హృద్యావ్యలీన శ్రీమాధవా. 93

మ. భృతవేధోండ కటాహవల్లవ పురంద్రీ క్షీరద
ధ్యజ్యభు, క్త్య తులోత్సాహ విశిష్టజాన్విత

బాహానాహ దుగ్ధాబ్ధిమ,ధ్యతలాంచద్వర గేహ
దారిత సుధాం, శ్వాత్ర వహ్యహప్రీ,ణిత పద్భ
క్తసమూహ పాండవవిపన్నగ్రాహ శ్రీమా
ధవా. 94

మ. రవికోట్యంచిత తేజ పాతకతమి స్రశేణికాపూర్ణకై
రవిణీరాజ పదంబుజా శ్రితసుపర్వత్తాజలోకేశవా
సవపూజ్యాంఘ్రి సరోజ చారుతరతుక్సంశోభిచే
తోజ జై,ష్టవసీల త్తను భాసమాజ సమనుష్య
వ్యాజ శ్రీమాధవా. 95

శా. శ్రీవత్సాంవదురః కవాటజలరా శిస్తాయ మా
నప్రభా,వా వార్యాశుగర్భూట యధ్యపిత
రమ్య ద్వారకావాట పా,దావిష్టాష్టదిగ్గీర్ణలాట
మణిదీవ్యత్కుండలద్వంద్వ శో,భావిష్కారికిరీట
సంస్తువద శేషభాట శ్రీమాధవా. 96

మ. ఘటిఘగ్భర్వయుతో త్తమాంగవిపదబ్రవ్రాతమా
శంగ స,ద్గుణ రత్నాశ్యనుషంగ కోపనిహతక్రా
రత్న పాటాంగ కా,రుణికాపూర్ణతరాంతరంగ
గరుడారోహ క్రియాచంగ మా,ర్గణబృందాత్
యసన్నిషంగ పదనిర్యదంగ శ్రీమాధవా. 97

మ. నిగమోక్తస్తుతిఘోష కౌస్తుభసుమాణికోయిల్ల
సదూభష లో,క గణాత్యద్భుతగోపవేష త్రిది

వౌకశ్లాఘ్యసద్భాష సౌభగసంయుక్త మనీష
 లాలితరమాబాహాసమాశ్లేష పాణిగృహీతి
 ఊతియోష దుష్కృతహిమానీపూష శ్రీమా
 ధవా. 89

మ. సమరోర్విజితబాణసేవక సమాజప్రోతకళ్యాణ
 దుర్దమరక్షోభయకృత్కృపాణ నిజభక్తత్రాణ
 కుర్వాణ సర్వమహీభారధురీణ పాలనకళాపా
 రీణ శౌంతేయవిక్రమజాగ్రత్తనువారవాణ కృ
 తలోకప్రాణ శ్రీమాధవా. 99

మ. యదువంశాంబుధిసోమ దుష్కృతసముహాక్షో
 దకృన్నామ దుర్తదరాత్రించరభీమ చంచదసి
 తాభ్రశ్యామ వందారుస, మృదసంధాయచరిత్ర
 ధామ సుమదామ స్తోమ వత్కంతసీను దిశా
 పూర్ణయశోలలామ నతశుంభత్ప్రేమ శ్రీమా
 ధవా. 100

శా. శ్రీకృష్ణాహరి మంగళంబు దనుజారీ మంగళం
 బయ్య సత్యాకాంతాధిప మంగళంబు యదు
 నాథా మంగళం బచ్యుతా,పాకారిస్తుత మంగ
 లంబు గరుడార్వామంగళం బర్తిలిక,నైకొమ్మి
 శ్వర మంగళంబిదియే మాంగళ్యంబు శ్రీమా
 ధవా. 101

మ. ధరణీమండలి శాలివాహన శకాబ్దంబు ల్పహీద్రా
గ్ని కుం,జల శీతాంశులసంఖ్యచేఁ బరగఁజంచ
ద్రాక్ష సాఖ్యాకవ,త్సరమందున్ దగు జ్యేష్ఠపుం
బహుళపక్షంబందునౌ సప్తమీ, స్థిరవారంబున
నెల్ల నీశతకమొందెం బూర్తి శ్రీమాధవా.102

మ భువిలో నల్లమరాజవంశ కలాశాంభో నాశి పూ
ర్ణేందుఁ డా,ర్యవరణ్లాఘిత సచ్చరిత్రుఁడగు సు
బ్రహ్మణ్య సంజ్ఞాక స,త్కవికిన్ జిన్నమకు స్సు
తుండ నమరంగన్ రంగశాయ్యాఖ్యానౌ, కవి
నే నీశతకంబు నీకొసఁగితిన్ గైకొమ్ము శ్రీమా
ధవా. 103

మా ధ వ శ త క ము

సమాప్తము.

శ త క ము లు.

ప్రతి 1-కి ద్దు. అ.

అంధ్రనాయకశతకము	...	0	4
ఓంటిమెట్టరఘువీరశతకము	...	0	2
కలువాయిశతకము, సటీక	...	0	4
కవిచౌడవృశతకము	...	0	2
కాళహ సీతకము	...	0	2
కాళహస్తీశ్వరశతకము, ధూర్జటికవిది	...	0	2
,, శ్రీనాగత్రాడి కుప్పస్వామయ్య గారిది		0	4
కాంతాలలామశతకము	...	0	4
కుమారీశతకము, సటీక	...	0	3
కుక్కురేశ్వరశతకము	...	0	2
కృష్ణశతకము	...	0	2
చంద్ర శేఖరశతకము	...	0	2
చిత్తబోధశతకము, సటీక	తెలుగు విశ్వవిద్యాలయ	3	
జగన్నాథశతకము	గ్రంథాలయం	0	2
దాశరథీశతకము, సటీక	కమోదు సంఖ్య 66954	0	4
దేవకీనందనశతకము	26.2.54	0	2
నారాయణశతకము	...	0	2
నృసింహశతకము	...	0	3
ప్రసన్నరాఘవశతకము	...	0	3
భద్రాద్రిరామశతకము, పావులూరి మల్లనకృతము	...	0	2
భాస్కరశతకము, సటీక	...	0	2
మానసబోధశతకము, సటీక	...	0	

వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్

292, ఎన్.ప్ల. నేడ్, చెన్నపురి.

